

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum 6 september 2021

Onderwerp Antwoorden Kamervragen inzake het artikel 'Ik zag mijn lichaam en
maatschappelijke rol als een gevangenis'

Ons kenmerk
3453478

Uw kenmerk
2021Z13949

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

In antwoord op uw brief van 22 juli 2021 deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van de leden van der Laan en Sneller (beide D66) inzake het artikel 'Ik zag mijn lichaam en mijn maatschappelijke rol als een gevangenis', worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker

Antwoorden van de minister voor Rechtsbescherming op de schriftelijke vragen van de leden Van der Laan en Sneller (beiden D66) over het artikel 'Ik zag mijn lichaam en mijn maatschappelijke rol als een gevangenis' (ingezonden 22 juli 2021, 2021Z13949)

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Datum
6 september 2021

Ons kenmerk
3453478

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel 'Ik zag mijn lichaam en mijn maatschappelijke rol als een gevangenis'? 1)

Antwoord op vraag 1
Ja, dit artikel is mij bekend.

Vraag 2
Klopt het dat de mevrouw in het artikel ontslagen is uit de opleiding tot rechter vanwege haar gendertransitie?

Antwoord op vraag 2
Nee dat klopt niet. De Raad voor de rechtspraak heeft mij laten weten dat Mr. Pronk na een strenge selectie in de opleiding tot rechter is gekomen. De gendertransitie was tijdens de selectie bekend en vormde geen enkel beletsel. Het besluit tot beëindiging van de opleiding en de aanstelling van Mr. Pronk is om andere – inhoudelijke – redenen genomen. Het is niet aan mij om op de verdere inhoud van deze casus in te gaan. Mr. Pronk heeft dat besluit laten toetsen bij de rechter. Het besluit van de rechtbank Gelderland is daarbij in stand gebleven (ECLI:NL:CRVB:2019:2974, Centrale Raad van Beroep, 18-2733 AW (rechtspraak.nl)). Het College voor de Rechten van de Mens heeft geoordeeld dat in dit geval geen sprake was van discriminatie op grond van gender. (<https://mensenrechten.nl/nl/oordeel/2018-23>).

Vraag 3
Komt het vaker voor dat personen uit de opleiding tot rechter ontslagen worden vanwege een gendertransitie, ofwel omdat zij vanwege een andere reden tijdelijk minder beschikbaar zijn?

Antwoord op vraag 3
Nee dat komt niet voor, zo begrijp ik van de Raad voor de rechtspraak. Van belang is ook te vermelden dat het Besluit rechtspositie rechters en officieren van justitie in opleiding de mogelijkheid biedt om een jaar lang buitengewoon verlof op te nemen, waarmee de opleiding automatisch wordt verlengd. Daarnaast gelden de normale regels ten aanzien van ziekte en zwangerschapsverlof, die eveneens een grond voor verlenging kunnen opleveren.

Vraag 4
Komt dit ook voor bij andere juridische opleidingen?

Antwoord op vraag 4
Er zijn mij geen signalen bekend van problemen van transgenders in transitie bij andere juridische opleidingen.

Vraag 5
In hoeverre bent u van mening dat het ondergaan van een gendertransitie een voldoende reden is om een persoon uit de opleiding tot rechter, of een andere juridische opleiding, te ontslaan?

Antwoord op vraag 5

Het ondergaan van een gendertransitie is naar mijn mening geen aanvaardbare reden voor ontslag. Op basis van de aan mij verstrekte informatie van de Raad voor de rechtspraak, alsmede naar het oordeel van het College voor de Rechten van de Mens, is de transitie niet de reden voor het ontslag geweest. Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 6

In hoeverre bent u van mening dat de opleiding tot rechter, of een andere juridische opleiding, open zou moeten staan voor iedereen, ook als zij tijdelijk minder beschikbaar zijn door bijvoorbeeld ziekte, zwangerschap of een gendertransitie?

Antwoord op vraag 6

De opleiding tot rechter is toegankelijk voor iedereen die in staat is de opleiding tot rechter met goed gevolg af te leggen en die voldoet aan de formele en materiële eisen voor benoeming tot rechter. In zijn algemeenheid zou elke opleiding open moeten staan voor eenieder die daar geschikt voor is. Tijdelijke niet-beschikbaarheid als gevolg van ziekte, zwangerschap, of een gendertransitie zou naar mijn mening geen reden moeten zijn om een juridische opleiding niet te kunnen volgen. Naast de bestaande algemene regelingen (zie het antwoord op vraag 3), zal waar nodig via maatwerk een oplossing gevonden moeten worden voor de vertraging die door zulke omstandigheden kan optreden. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor studenten in het hoger onderwijs, waar op basis van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, en op basis van het Profileringsfonds, ruimte moet en kan worden geboden voor bijzondere omstandigheden zoals zwangerschap en ziekte. Ook een gendertransitie kan in het hoger onderwijs zo'n bijzondere omstandigheid zijn.

Vraag 7

In hoeverre bent u van mening dat er een persoon die een gendertransitie ondergaat een verlof zou moeten kunnen opnemen, vergelijkbaar met het zwangerschapsverlof?

Antwoord op vraag 7

Naar aanleiding van de motie Bergkamp c.s. (TK 2020-2021, 30 420, nr. 307) heeft SEOR, het onderzoeksbureau van de Erasmus School of Economics, onderzoek gedaan naar de belemmeringen voor transgender personen op de arbeidsmarkt, eventuele knelpunten in bestaande verlofregelingen en mogelijkheden om de arbeidsmarktpositie van deze groep te verbeteren (TK 2020-2021, 30 420, nr. 357). In het onderzoek wordt onder andere gekeken naar de voor- en nadelen van een collectieve regeling voor transitieverlof. Ook zijn regelingen op bedrijfs- of brancheniveau bestudeerd. Zo hebben de gemeenten Utrecht en Amsterdam al een vorm van transitieverlof ingevoerd. Vanwege de demissionaire status is een reactie op dit onderzoek aan het volgende kabinet.

1) De Volkskrant, 13 juli 2021, 'Ik zag mijn lichaam en mijn maatschappelijke rol als een gevangenis', <https://www.volkskrant.nl/mensen/ik-zag-mijn-lichaam-en-mijn-maatschappelijke-rol-als-een-gevangenis~b2076bb8/>

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Datum

6 september 2021

Ons kenmerk

3453478